

КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ

DOI: 10.32620/cher.2021.3.08

Постановка проблеми. Посилення глобалізаційних процесів та динамічності умов функціонування підприємств, підвищені вимоги інвесторів, стейкхолдерів та інших зацікавлених сторін обумовлюють потребу в формуванні аналітичної інформації щодо результативності економічної, соціальної та екологічної діяльності та створення цінності на перспективу. *Метою статті є* розкриття методичних положень комплексного аналізу сталого розвитку підприємств на основі інтегрованої звітності. *Предметом дослідження є* сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів аналітичного забезпечення інтегрованої звітності підприємств. *Методи, використані в дослідженні:* загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: діалектичний метод пізнання сутності аналітичного забезпечення інтегрованої звітності; комплексний підхід, методи конкретизації, абстрагування – покладені в основу розробки моделі аналізу показників інтегрованої звітності; індукція і дедукція (пізнання особливостей аналізу ефективності соціальної і екологічної діяльності); аналогії – для формування аналітичного інструментарію. Основною *гіпотезою дослідження* стало припущення, що комплексний аналіз сталого розвитку підприємств повинен бути спрямований на формування інформації щодо оцінки ефективності діяльності у триєдиному вимірі (економічному, соціальному і екологічному) з метою задоволення інформаційних потреб різних зацікавлених осіб. *Виклад основного матеріалу.* Підґрунтям розвитку концептуальних та методичних положень комплексного аналізу сталого розвитку підприємств визначено концепції капіталів, вартості та сталого розвитку, розширення предметної сфери та системи показників, що характеризують результативність діяльності та дозволяють оцінити сталий розвиток. З метою удосконалення інформаційно-організаційної структури аналізу інтегрованої звітності запропоновано нові підходи до послідовності аналітичних процедур на основі упорядкованої системи показників, що характеризують ефективність економічної, соціальної та екологічної діяльності. Придатність запропонованої системи показників продемонстрована на основі оцінки аналізу сучасного стану ефективності соціальної діяльності аграрних підприємств. *Практичне значення дослідження* полягає у можливості застосування наданих науково-методичних рекомендацій щодо удосконалення методичного підходу до комплексного аналізу сталого розвитку підприємств, який передбачає систему показників за трьома блоками аналізу ефективності економічної, соціальної і екологічної діяльності. *Висновки дослідження.* Запропонований підхід до комплексного аналізу сталого розвитку підприємств, на відміну від існуючих, відрізняється упорядкованою системою показників в частині аналізу ефективності соціальної діяльності та оцінкою впливу ключових соціальних факторів на додану вартість підприємства, що забезпечить формування повної, достовірної інформації щодо сталого розвитку підприємств.

Ключові слова:

інтегрована звітність, сталий розвиток, комплексний аналіз, ефективність, специфіка аграрних підприємств.

COMPREHENSIVE ANALYSIS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES BASED ON INTEGRATED REPORTING

Formulation of the problem. Intensification of globalization processes and dynamic conditions of en-

¹ **Прозоров Денис Вікторович**, аспірант кафедри облікових технологій та оподаткування, Університет банківської справи, м. Львів, Україна.

Prozorov Denys, postgraduate of Accounting technologies and Taxation Department, Banking University, Lviv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0002-2459-2499

e-mail: den.proz.ua@gmail.com

² **Юрченко Олена Сергіївна**, викладач Київського фахового коледжу прикладних наук, м. Київ, Україна.

Yurchenko Olena, Lecturer at the Kyiv Professional College of Applied Sciences, Kyiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0002-5028-8968

e-mail: elenaurchenko2@gmail.com

terprises, increased demands of investors, stakeholders and other stakeholders necessitate the formation of analytical information about the effectiveness of economic, social and environmental activities and creating value for the future. *The purpose of the article* is disclosure of methodical basis of the comprehensive analysis of sustainable development of the enterprises based on integrated reporting. *The subject of the research* is a set of theoretical, methodological and practical aspects of analytical support of integrated reporting of enterprises. *Methods used in the research*: general scientific and special methods of the research: dialectical method of knowing the essence of analytical support of integrated ability; integrated approach, methods of concretization, abstraction - the basis of disclosure of models analysis of indicators of integrated reporting; induction and deduction (knowledge of the features of the analysis of the effectiveness of social and environmental activities); analogies - for the formation of analytical tools. The main *hypothesis of research* is suggestion that a comprehensive analysis of sustainable development of enterprises should be aimed at generating information to assess the effectiveness of activities in the triune dimension (economic, social and environmental) in order to meet the informational needs of various stakeholders. *The statement of basic materials*. The basis for the development of conceptual and methodological basis of a comprehensive analysis of sustainable development of enterprises is the concept of capital, value and sustainable development, expansion of the subject area and system of indicators that characterize effectiveness and allow to assess sustainable development. In order to improve the information and organizational structure of analysis of integrated reporting, new approaches to the analysis of analytical procedures are proposed on the basis of an orderly system of indicators that determine the effectiveness of economic, social and environmental activities. The suitability of the proposed system of indicators is demonstrated on the basis of assessments of the analysis of the current state of efficiency of social activities of agricultural enterprises. *Practical significance of the research* is the possibility of application of provided scientific and methodological recommendations for improving the methodological approach to a comprehensive analysis of sustainable development of enterprises, which provides a system of indicators by three blocks of analysis the effectiveness of economic, social and environmental activities. *Conclusions of research*. The proposed approach to a comprehensive analysis of sustainable development of enterprises, in contrast to existing ones, differs in an orderly system of indicators in terms of analyzing the effectiveness of social activities and assessing the impact of key social factors on value added which will provide complete, reliable information about sustainable development of enterprises.

Key words:

integrated reporting, sustainable development, comprehensive analysis, effectiveness, specificity of agricultural enterprises.

КОМПЛЕКСНЫЙ АНАЛИЗ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ НА ОСНОВЕ ИНТЕГРИРОВАННОЙ ОТЧЕТНОСТИ

Постановка проблемы. Усиление глобализационных процессов и динамичности условий функционирования предприятий, повышенные требования инвесторов, стейкхолдеров и других заинтересованных сторон обуславливают потребность в формировании аналитической информации по результативности экономической, социальной и экологической деятельности и создания ценности на перспективу. *Целью статьи* является раскрытие методических положений комплексного анализа устойчивого развития предприятий на основе интегрированной отчетности. *Целью статьи* является раскрытие методических положений комплексного анализа устойчивого развития предприятий на основе интегрированной отчетности. *Предметом исследования* является совокупность теоретических, методических и практических аспектов аналитического обеспечения интегрированной отчетности предприятий. *Методы, использованные в исследовании:* общенаучные и специальные методы исследования: диалектический метод познания сущности аналитического обеспечения интегрированной отчетности; комплексный подход, методы конкретизации, абстрагирования - положены в основу разработки модели анализа показателей интегрированной отчетности; индукция и дедукция (познание особенностей анализа эффективности социальной и экологической деятельности); аналогии - для формирования аналитического инструментария. Основной *гипотезой* исследования стало предположение, что комплексный анализ устойчивого развития предприятий должен быть направлен на формирование информации по оценке эффективности деятельности в триедином измерении (экономическом, социальном и экологическом) с целью удовлетворения информационных потребностей различных заинтересованных лиц. *Изложение основного материала.* Основой развития концептуальных и методических положений комплексного анализа устойчивого развития предприятий определены концепции капиталов, стоимости и устойчивого развития, расширения предметной области и системы показателей, которые характеризуют результативность деятельности и

позволяют оценить устойчивое развитие. С целью совершенствования информационно-организационной структуры анализа интегрированной отчетности предложены новые подходы к последовательности аналитических процедур на основе упорядоченной системы показателей, что характеризует эффективность экономической, социальной и экологической деятельности. Пригодность предложенной системы показателей продемонстрирована на основе оценки анализа современного состояния эффективности социальной деятельности аграрных предприятий. *Практическое значение исследования* заключается в возможности применения предоставленных научно-методических рекомендаций по совершенствованию методического подхода к комплексному анализу устойчивого развития предприятий, предусматривающий систему показателей по трем блокам анализа эффективности экономической, социальной и экологической деятельности. *Выводы исследования.* Предложенный подход к комплексному анализу устойчивого развития предприятий, в отличие от существующих, отличается упорядоченной системой показателей в части анализа эффективности социальной деятельности и оценке влияния ключевых социальных факторов на добавленную стоимость предприятия, и обеспечит формирование полной, достоверной информации по устойчивому развитию предприятий.

Ключевые слова:

интегрированная отчетность, устойчивое развитие, комплексный анализ, эффективность, специфика аграрных предприятий.

Постановка проблеми. Глобалізаційні процеси, динамічність умов функціонування підприємств, підвищені вимоги зацікавлених користувачів обумовлюють необхідність розкриття інформації щодо різних аспектів сталого розвитку. Тому виникає потреба у розробці методики комплексного аналізу сталого розвитку підприємств на основі інтегрованої звітності, яка передбачає оцінку ефективності економічної, соціальної та екологічної діяльності підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання аналізу сталого розвитку підприємств досліджувалися у працях таких вчених, як І. Ансофф [1], Г. Дейлі [2], Г. Мінцберг, Б. Альстренд та Дж. Лемпел [3], С. Л. Пакулін та А. А. Пакуліна [4], Л. А. Квятковська [5], М. О. Кравченко та В. В. Прудкий [6], О. О. Нестеренко [7], С. М. Телешевська [8], Ю. М. Лопатинський та С. І. Тодорюк [9].

М. О. Кравченко та В. В. Прудкий [6] розроблено модель для аналізу сталого розвитку підприємства, що враховує зовнішні та внутрішні фактори, які на нього впливають та запропоновано методику аналізу сталого розвитку підприємства з урахуванням ризику, яка передбачає проведення факторного аналізу за трьома групами показників (економічної, соціальної та екологічної діяльності) та розрахунок на його основі інтегрального індексу розвитку підприємства.

О. О. Нестеренко [7] визначено розрізи обліково-аналітичної інформації про еколого-соціально-економічні показники діяльності суб'єктів господарювання, які мають розкриватися в інтегрованих звітах, запропоновано

підхід до аналізу індикаторів оцінки рівня сталого розвитку та соціальний складник сталого розвитку країн.

С. М. Телешевською [8] пропонується науково-методичний підхід до оцінки сталого розвитку підприємств харчової промисловості, що передбачає виділення чотирьох складових сталого розвитку (економічної, екологічної, соціальної та правової), що дозволяє виявити багатоаспектні можливості досягнення сталого розвитку та сформувати майбутню стратегію підприємства. а також методика розрахунку інтегрального індексу сталого розвитку.

У монографії Ю. М. Лопатинського та С. І. Тодорюка [9] зроблено акцент на розкритті детермінант сталого розвитку аграрних підприємств і аналізу показників економічної, екологічної, соціальної та інституційної складових сталого розвитку.

Незважаючи на наявність наукових розробок в сфері аналізу сталого розвитку підприємств, подальшого дослідження потребують такі важливі питання як розробка методичних підходів до аналізу внеску капіталів в додану вартість та ефективності в розрізі економічної, соціальної і екологічної складових сталого розвитку та комплексної оцінки результативності діяльності на основі показників сталого розвитку. В умовах специфіки вітчизняних аграрних підприємств найбільш придатними є методичні підходи до визначення комплексної результативності сталого розвитку та прогнозування цінності.

Метою статті є розкриття методичних положень комплексного аналізу сталого розви-

тку підприємств на основі інтегрованої звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Комплексний аналіз сталого розвитку підприємств на основі інтегрованої звітності повинен відповідати фундаментальним концепціям інтегрованої звітності і фокусуватися на трьох напрямках оцінюванні комплексної ефективності діяльності підприємства у триєдиному вимірі і аналізі впливу ключових факторів на створення цінності.

Мета комплексного аналізу інтегрованої звітності на основі показників сталого розвитку полягає в можливості аналітичної оцінки сталого розвитку підприємств в контексті створення цінності за у багатовимірному форматі, одночасно охоплюючи економічну та соціальну ефективність. Основним завданням комплексного аналізу сталого розвитку є збільшення інформативності звітних показників за рахунок додаткових аналітичних характеристик. По-перше, аналітичні процедури забезпечують підготовку інформації для формування показників, передбачених форматом інтегрованої звітності. По-друге, розкриття інформації, яка явно не представлена в звітності, але характеризує ефективність діяльності підприємств у триєдиному вимірі та ступінь впливу визначальних факторів на капітали.

Комплексна оцінка сталого розвитку аграрних підприємств повинна бути представлена в триєдиному вимірі економічної, соціальної та екологічної ефективності підприємств. Формалізація процедури аналізу комплексної результативності сталого розвитку аграрних підприємств наведена на рисунку 1.

Реалізація запропонованого підходу до комплексного аналізу сталого розвитку на прикладі аграрних підприємств передбачає п'ять етапів.

На першому етапі визначається мета, об'єкти, суб'єкти та інформаційне забезпечення аналізу сталого розвитку.

На другому етапі здійснюється вибір показників для аналізу ефективності складових сталого розвитку, які відображають специфіку діяльності аграрних підприємств та вагомі коефіцієнти показників за допомогою методу експертних оцінок, на основі яких розраховуються часткові індекси економічної, соціальної та екологічної ефективності аграрних підприємств.

Система показників, що характеризує результативність економічної діяльності та використання фінансового капіталу інтегрує коефіцієнти ефективності, рентабельності, реінвестування, стійкості економічного зростання та автономії.

Запропонована система показників ефективності соціальної діяльності підприємств, що охоплює показники ефективності людського капіталу, соціальних витрат та окупності людського капіталу дає змогу оцінити ефективність соціальної складової сталого розвитку.

Для оцінювання ефективності екологічної складової сталого розвитку аграрних підприємств пропонується система показників, що характеризують вторинне використання відходів, раціональне використання енергії, нових технологій та рекультиваци земель.

На третьому етапі для коректного розрахунку індексів економічної, соціальної та екологічної ефективності здійснюється процедура нормалізації значень відповідних показників шляхом індивідуального підходу до кожного показника залежно від його формули розрахунку та одиниць виміру, що базується на методі лінійного перетворення. Його сутність полягає у визначенні векторів ключових показників за окремими показниками ефективності економічної, екологічної та соціальної складових сталого розвитку. Такий підхід забезпечує перехід до єдиної шкали в діапазоні від 0 до 1 (1):

$$P_i = x_i / x_{рек}, \quad (1)$$

де P_i - векторні значення щодо показників сталого розвитку в діапазоні $[0; 1]$; x_i - вихідний показник економічної, екологічної та соціальної ефективності сталого розвитку; $x_{рек}$ - рекомендоване (максимальне, мінімальне або нормативне значення) показників економічної, екологічної та соціальної ефективності сталого розвитку серед показників вибірки в системі оцінки.

Векторні значення, що віддзеркалюють можливості сталого розвитку підприємств, використовуються для вимірювання ступенів корисності окремих показників для оцінки ефективності за трьома складовими:

$$I_{Ec} = \sum (y_{iej} * P_{iej}),$$

$$I_{Se} = \sum (y_{isj} * P_{isj}),$$

$$I_{Ece} = \sum (y_{iecj} * P_{iecj}),$$

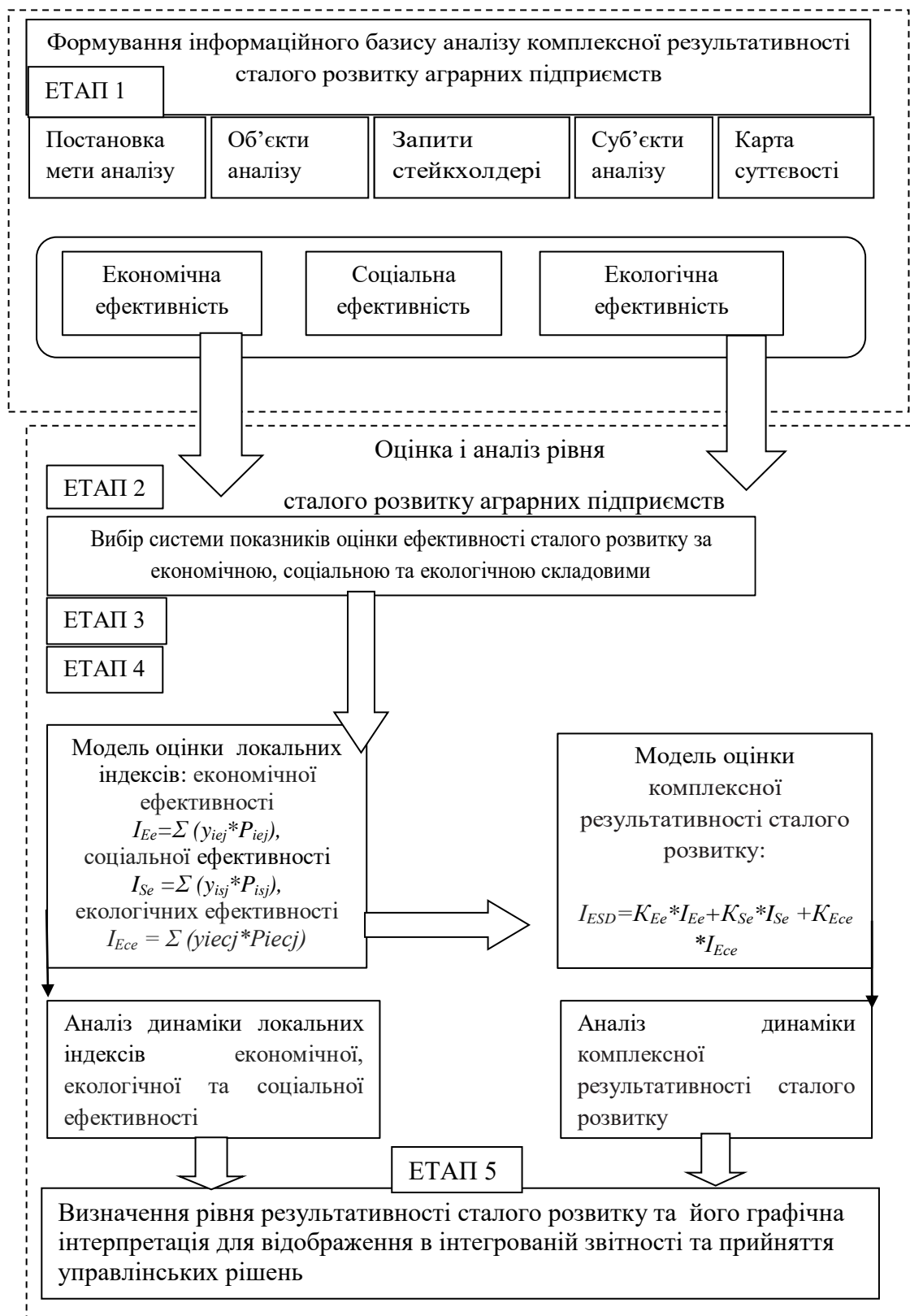

Рисунок 1 – Формалізація процедури комплексного аналізу сталого розвитку підприємств

Джерело: розроблено авторами

де I_{Ee} , I_{Se} , I_{Ece} - відповідно інтегральна оцінка економічної, соціальної та екологічної ефективності сталого розвитку підприємств; ie , is , ies - показник у відповідній системі оцінок економічної, соціальної та екологічної ефек-

тивності; y_{iej} , y_{isj} , y_{iecj} - вага показника в системі оцінок економічної, соціальної та екологічної ефективності; P_{iej} , P_{isj} , P_{iecj} - векторні значення показників економічної ефективності сталого розвитку підприємств.

Четвертий етап передбачає розрахунок інтегрального показника сталого розвитку на основі адитивної згортки з індексів показників економічної, екологічної, соціальної ефективності за наступною формулою:

$$I_{ESD} = K_{Ee} * I_{Ee} + K_{Se} * I_{Se} + K_{Ece} * I_{Ece},$$

де I_{ESD} – індекс сталого розвитку; I_{Ee} – індекс економічної ефективності; I_{Se} – індекс соціальної ефективності; I_{Ece} – індекс екологічної ефективності; K_{Ee} , K_{Se} , K_{Ece} – відповідно коефіцієнти вагомості індексів економічної, соціальної та екологічної ефективності.

На п'ятому етапі здійснюється ідентифікація локальних індексів економічної та соціальної ефективності і загального рівня сталого розвитку аграрних підприємств за запропонованою шкалою на основі шкали бажаності Харрінгтона. Значення інтеграль-

ного показника сталого розвитку пропонується інтерпретувати таким чином:

від 0 до 0,2 – критично низький рівень;

від 0,2 до 0,37 – низький рівень;

від 0,37 до 0,63 – середній рівень;

від 0,63 до 0,8 – високий рівень;

від 0,8–1,0 – дуже високий рівень.

Апробація запропонованого методичного підходу до комплексного аналізу сталого розвитку на прикладі аграрних підприємств підтверджує його придатність. Результати аналізу показників ефективності економічної діяльності, що наведено у табл. 1 свідчать про зниження коефіцієнта економічної ефективності у Агропромхолдингу «Астарта» на 23 %; Агрохолдингу «Кернел» - на 13 % внаслідок зниження рентабельності виробничого та інвестованого капіталів, продажу та стійкості.

Таблиця 1 – Динаміка показників ефективності економічної діяльності аграрних підприємств за 2017-2020 рр.

Показники	Агропромхолдинг «Астарта»				Агрохолдинг «Кернел»			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт економічної ефективності діяльності	0,27	-0,11	0,01	0,04	0,24	0,06	0,16	0,11
EBITDA-margin, %	26,00	15,00	17,00	27,00	14,70	9,30	8,70	10,80
Рентабельність виробничого капіталу за EBITDA, %	21,92	9,27	14,28	25,81	18,87	12,46	17,04	17,86
Рентабельність персоналу, %	183,63	-61,02	3,48	25,84	511,84	100,29	271,84	144,60
Рентабельність інвестованого капіталу за EBITDA, %	26,18	12,88	15,08	22,28	18,59	12,88	17,37	16,33
Коефіцієнт реінвестування	1,36	-0,54	19,19	2,69	0,87	0,59	0,96	0,77
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0,20	0,02	0,05	0,09	0,13	0,02	0,07	0,06
Рентабельність продукції, %	16,50	-6,60	0,31	2,46	10,37	2,65	4,89	2,99
Рентабельність активів за EBITDA, %	19,97	7,87	11,00	19,65	15,87	10,11	13,99	14,20
Рентабельність власного капіталу за EBITDA, %	30,61	15,59	19,03	29,78	27,54	18,98	25,60	30,08
Net Debt / EBITDA	1,08	5,20	3,50	1,10	1,60	2,80	2,00	2,20
Фондорентабельність, %	21,10	-5,30	0,06	2,42	23,54	5,28	17,20	5,15
Коефіцієнт автономії	0,65	0,50	0,58	0,66	0,58	0,53	0,55	0,47
Коефіцієнт економічної ефективності діяльності	0,27	-0,11	0,01	0,04	0,24	0,06	0,16	0,11

Джерело: розроблено авторами

Індикатор стійкості економічного зростання знизився протягом зазначеного періоду на Агропромхолдингу «Астарта» на 11 %, на Агрохолдингу «Кернел» - на 7 % внаслідок скорочення частки нерозподіленого прибутку у структурі власного капіталу досліджуваних підприємств.

Результати проведеного аналізу ефективності соціальної діяльності, що наведені у табл. 2 свідчать, що показник ефективності використання людського капіталу та коефіцієнт окупності людського капіталу протягом аналізованого періоду мають негативну динаміку на обох підприємствах. Зниження ко-

ефіцієнта окупності людського капіталу з одночасним зростанням витрат на утримання людського капіталу вказує на нераціональний

розподіл витрат на утримання та розвиток персоналу.

Таблиця 2 – Динаміка показників ефективності соціальної діяльності аграрних підприємств за 2017-2020 рр.

Показники	Агропромхолдинг «Астарта»				Агрохолдинг «Кернел»			
	2020	2019	2018	2017	2020	2019	2018	2017
Ефективність людського капіталу, %	24,66	3,38	-65,32	176,26	140,91	262,63	96,42	476,15
Ефективність соціальних витрат на залучення нових працівників	0	0	0	0	0	0	0	0,21
Окупність людського капіталу	2,92	2,32	2,33	4,06	6,54	5,98	6,09	12,89

0* - за аналізований період підприємство не наймало нових працівників

Джерело: розроблено авторами

Протягом аналізованого періоду коефіцієнт окупності людського капіталу у Агропромхолдингу «Кернел» мав тенденцію до зниження - з 12,89 у 2017 році до 6,54 у 2020 році.

Результати аналізу динаміка показників ефективності екологічної діяльності за 2017-

2020 рр. на розглянутих підприємствах, наведені у табл. 3 засвідчили, що найбільш ефективною є екологічна діяльність у Агрохолдингу «Кернел», де коефіцієнт ефективності екологічної діяльності у 2020 році складав 1,04.

Таблиця 3 – Динаміка показників ефективності екологічної діяльності аграрних підприємств за 2017-2020 рр.

Показники	Агропромхолдинг «Астарта»				Агрохолдинг «Кернел»			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт рециклінгу	0,2	0,24	0,27	0,29	0,22	0,42	0,42	0,43
Коефіцієнт раціонального використання енергії	0,2	0,21	0,19	0,17	0,17	0,14	0,12	0,11
Коефіцієнт використання нових технологій	0,12	0,11	0,12	0,13	0,14	0,14	0,16	0,18
Коефіцієнт рекультивациі земель	0,25	0,28	0,27	0,29	0,28	0,28	0,3	0,32
Коефіцієнт ефективності екологічної діяльності	0,77	0,84	0,85	0,88	0,81	0,98	1	1,04

Джерело: розроблено авторами

Остаточні висновки щодо екологічної ефективності можна зробити на основі інтегральної оцінки екологічної складової сталого розвитку підприємств. Індекс екологічної ефективності сталого розвитку свідчить про поступову тенденцію до збільшення його значень протягом 2017-2020 рр. на досліджуваних підприємствах.

Таким чином, запропонована система показників дозволяє виявити проблемні місця в діяльності аграрних підприємств та оцінити результативність складових сталого розвитку підприємств, що сприятиме задоволенню ін-

формаційних потреб різних зацікавлених користувачів інформації щодо реалізації стратегії сталого розвитку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Запропонований методичний підхід до комплексного аналізу сталого розвитку підприємства охоплює три блоки показників аналізу ефективності економічної, соціальної і екологічної діяльності, що забезпечує формування повної, достовірної інформації зі сталого розвитку підприємств. Характеристика окремих компонентів комплексного аналізу розвитку підприємств ґрунту-

ється на базових умовах, що дозволяють визначити не тільки їх ресурсну складову, але й надати уявлення про економічну, соціальну та екологічну ефективність за допомогою виявлення критичних сегментів діяльності.

Обґрунтованість і адаптивність запропонованого методичного підходу до комплексного аналізу сталого розвитку підтверджується результатами проведеного аналізу результативності економічної та соціальної складових аграрних підприємств.

Література

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия: пер. с англ. Санкт-Петербург: Питер, 1999. 416 с.
2. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку. Київ: Інтелсфера, 2002. 312 с.
3. Минцберг Г., Б. Альстрэнд, Дж. Лэмпел. Школы стратегий: пер. с англ. Санкт-Петербург: Питер, 2000. 336 с.
4. Пакулін С. Л., Пакуліна А. А. Управління сталим розвитком сучасного підприємства. *Траектория науки: электронный научный журнал*. 2016. №3(8). С. 2.1-2.17.
5. Kviatkovs'ka, L. A. "Implementation of the principles of sustainable development in the enterprise. *Bulletin of social and economic researches*. 2013.
6. Кравченко М. О., Прудкий В. В. Модель аналізу сталого розвитку підприємства з урахуванням ризику. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2020. С. 291-305.
7. Нестеренко О. О. Індикатори оцінки рівня сталого розвитку та їх вплив на показники інтегрованої звітності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 15(2). С. 44-50.
8. Телешевська С. М. Комплексна методика оцінки рівня сталого розвитку

підприємств. *Молодий вчений*. 2015. № 6 (21). Ч. 2. С. 78-82.

9. Лопатинський Ю. М., Тодорюк С. І. *Детермінанти сталого розвитку аграрних підприємств*: монографія. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 220 с.

References

1. Ansoff, I. (1999). *The new corporate strategy*: transl. from English. St.Petersburg: Peter, 416.
2. Daly, H. (2002). *Out of growth. Economic theory of sustainable development*. Kyiv: Intelsphere, 312.
3. Mintzberg, H., Alstrand, B., Lampel, J. (2000). *The schools of strategies*: transl. from English. St.Petersburg: Peter. 336.
4. Pakulin, S., Pakulina, A. (2016). The managing sustainable development of a modern enterprise. *The trajectory of science: electronic scientific journal*, 3(8). 2.1-2.17.
5. Kviatkovs'ka, L. A. (2013) Implementation of the principles of sustainable development in the enterprise. *Bulletin of social and economic researches*.
6. Kravchenko, M., Prudkyi, V. (2020). The model of analysis of sustainable development taking into account risks. *Economic bulletin NTU "KPI"*, 291-305.
7. Nesterenko, O. O. (2017). Indicators of estimation of sustainable development level and its influence on the indicators of integrated reporting. *Scientific bulletin of Uzhhorod national university. Series: International economic relations and world economy*, 15 (2), 44-50.
8. Teleshevska, S. (2015). The complex method of estimation of sustainable development level of enterprises. *Young scientist*. 6 (21), 2, 78-82.
9. Lopatynskyi, Yu., Todoruk, S. (2015). *Determinants of sustainable development of agrarian enterprises*. Chernivtsi: Chernivtsi national university, 220.

Стаття надійшла
до редакції : 13.08.2021 р.

Стаття прийнята
до друку: 30.09.2021р.

Бібліографічний опис для цитування :

Прозоров Д. В. Комплексний аналіз сталого розвитку підприємств на основі інтегрованої звітності / Д. В. Прозоров, О. С. Юрченко // Часопис економічних реформ. – 2021. – № 3(43). – С. 68-75.

